Aqqalu C. Jerimiassen
Atassut

UKA 2026/52
7. Oktober 2025

Forslag til forespørgselsdebat om, hvilke initiativer vi bør iværksætte med henblik på at forebygge den stigende personfarlige kriminalitet blandt børn og unge under 18 år.

Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit

Vi takker medlem af Inatsisartut, Bo Martinsen fra Demokraatit, for at have rejst denne for samfundet særdeles vigtige debat på baggrund af sit spørgsmål.

Vold, både psykisk og fysisk, har ingen alder. Denne hensynsløse adfærd kan ramme enhver, og når volden rammer vores børn, rammes vi i hjertet som folk, fordi det går ud over vores dyrebareste ressource.

Fra Atassut er det et grundlæggende princip, at Grønlands befolkning skal leve et frit og selvansvarligt hverdagsliv uden unødvendig indblanding fra det offentlige. Men som forholdene ser ud i dag, hvor nogle familier står over for meget alvorlige sociale problemer, kan det ikke undgås, at det offentlige i visse tilfælde må tage et større medansvar – fordi børnenes verden og dermed vores fælles fremtid står på spil.

Når børn begår kriminalitet i en ung alder, er det ofte et tegn på en unormal udvikling. Bag dette ligger der typisk usynlige psykiske traumer eller forsømmelse i barnets opvækst.

Atassut vil derfor opfordre Naalakkersuisut til at igangsætte en landsdækkende undersøgelse med henblik på at udvikle en passende strategi for behandling af traumer i samfundet – forstået som både fysiske og psykiske skader og deres følgevirkninger såsom stress, angst og psykisk sygdom.

Nutidens viden viser, at der ofte er en sammenhæng mellem traumer og psykisk ustabilitet. Forældre, der selv bærer på traumer, kan få vanskeligheder i livet, eksempelvis gennem misbrug eller uhensigtsmæssig adfærd. Dette kan påvirke deres børns opvækst og føre til forsømmelse.

Forældres forsømmelse gentager sig hos børnene – traumer og psykisk uro går i arv fra generation til generation. Forsømte børn er langt mere udsatte for selv at begå kriminalitet.

Vi må derfor styrke samfundets indsats inden for opdragende og forebyggende behandling. Børn kan ikke behandles som voksne – men gennem pædagogiske og støttende tilgange kan der tilbydes behandling, som bygger barnet op.

Derfor foreslår Atassut, at Naalakkersuisut udarbejder en målrettet strategi, der styrker tidlig, pædagogisk behandling af børn, hvor traumer og psykisk belastning tages som udgangspunkt.

Med dette svar tilslutter vi os Bo Martinsens forslag og retter en opfordring til Naalakkersuisut. Vi mener, at børns kriminalitet og vold i høj grad udspringer af forældres forsømmelse, og at vi kun kan bekæmpe dette, hvis vi giver forældre mulighed for at få behandling – med fokus på traumer og psykisk balance.

Formålet må være at styrke forældres selvindsigt og give dem redskaber til et sundere livssyn, så de kan blive bedre til at tage vare på deres børn. Samtidig bør relevante pædagogiske behandlingsmetoder tilpasses grønlandske forhold, så vi tidligt kan handle på de traumer og psykiske følger, som forsømmelse efterlader – ikke mindst for at forebygge, at børn ender i kriminalitet.

Således har vi fra Atassut svaret på forslaget og takker for initiativet til denne vigtige debat.